

Actors i màquines

de sexe

La presència
de l'actor de cinema X
Nacho Vidal
en el repartiment
d'«El alquimista
impaciente»,
la darrera pel·lícula
de Patricia Ferreira,
ha fet renàixer
l'etern debat sobre
les tortuoses relacions
entre el porno i el
cinema convencional.

Nacho Vidal interpreta en *El alquimista impaciente* el paper de Vassily, un mafiós rus que col·labora amb la investigació d'un assassinat en què s'ha vist implicada una amiga seua. “Quan el vaig veure per primera vegada, vaig pensar que era la cara que cercava per a Vassily –assenyala Patricia Ferreira– i després em vaig assabentar que era un actor porno.” Ferreira va confiar en un actor que es guanya la vida practicant el sexe davant les càmeres per a un paper difícil: “Al començament jo tenia molta por, però ell ha demostrat que és un actor esplèndid.” Tant que Nacho ha estat requerit per participar en *Todas las mentiras*, l'òpera prima del productor Miguel Perelló, que es rodarà a València a partir d'aquest mes de juliol.

No obstant això, l'aventura de Nacho Vidal en el cinema convencional no és un fet aïllat en la difícil relació que manté el cinema comercial amb el seu germà pervers. Abans de Vidal, dues actrius espanyoles ja havien tingut ocasió de trepitjar un plató sense haver de fer l'amor davant les càmeres i amb la possibilitat d'arribar a un públic més divers que el que veu habitualment les seues pel·lícules. La pornoestrella madrilenya María Bianco va tenir un petit paper en *Els sense nom*, el primer llargmetratge del català Jaume Balagueró, mentre que l'hongaresa establerta a Catalunya Sophie Evans va participar en *París Tombuctú*, de Luis García Berlanga. “Va ser una experiència bonica –recorda Evans–, però no molt rendible econòmicament, perquè cal tenir en compte que una actriu porno guanya molts més diners en un dia de rodatge fent *hard* que en una setmana filmant una pel·lícula comercial.” Per això, Sophie Evans no ha tornat a posar-se davant les

càmeres en una pel·lícula que no fóra X. També els catalans Max Cortés i Sara Bernat, aquesta retirada actualment del porno, guadiren l'any passat d'una aparició estel·lar en el videoclip *Cómete mi cuerpo*, del grup Ríos de Gloria. Un treball que es va poder veure en totes les cadenes televisives de l'estat espanyol i que va assolir un dels llocs més alts en les llistes de vendes discogràfiques durant tot l'estiu.

Els alegres anys setanta. Lluny han quedat els temps en què gran part de les actrius que accedien al món del porno covaven el desig que el seu treball en el cinema X fos un trampolí per a fer el salt a un cinema més seriós. A la dècada dels setanta, quan la frontera entre el porno i el cinema convencional era encara molt difusa, el tràfic d'actors entre l'un i l'altre era relativament fluid. De fet, alguns dels pioners del cinema X nord-americà procedeixen dels circuits de teatre alternatiu de la ciutat de Nova York i un d'ells, l'actor i director Paul Thomas, arribà a intervenir, com a l'apòstol Pere, en *Jesucristo Superstar* (1973), la mítica pel·lícula de Norman Jewison que va tenir un gran impacte social i comercial. “En aquella època jo era una autèntica estrella –explica Thomas–. Vaig treballar en diversos musicals en teatres de Nova York. Vaig actuar a *Hair*, *Evita* i *Tommy*. També hi feia gires pels Estats Units. En Califòrnia vaig treballar en films convencionals i en un espectacle molt popular anomenat *Beach Blanket Babylon*.”

La primera pel·lícula X que va protagonitzar Paul Thomas fou *The autobiography of a flea* (1976), un dels títols emblemàtics del porno contracultural ianqui de la dècada dels setanta. “Abans de rodar la meua primera pel·lícula X ja m'a-

gradava el porno –continua l'actor–; també n'era tota una estrella a San Francisco, on vaig competir amb gent com ara Michael Moriarty, Jeff Bridges i Michael Douglas, que m'arrabassaren alguns papers dramàtics. Però, malgrat el meu èxit, no vaig tenir cap problema a dedicar-me al porno.”

D'aquells temps de relaxació moral se n'aprofitaren actrius com Carol Connors, la divertida infermera de *Deep Throat* (1972), o Marilyn Chambers, protagonista de la llegendària *Behind the green door* (1973). Connors va obtenir un paper principal en la sèrie televisiva *The Gong Show* i Chambers protagonitzà un film de terror considerat de culte: *Rabia* (1977), del canadenc David Cronenberg.

Però moltes actrius que gaudien d'una gran reputació dins del negoci del cinema per a adults hagueren d'acontentar-se amb intervenir en pel·lícules d'ínfim pressupost i arguments delirants, destinades exclusivament als fans del cinema de subgèneres. Va ser el cas de René Bond, que l'any 1972 protagonitzà la comèdia d'humor negre *Please don't eat my mother*. Desgraciadament, els grans estudis continuaven donant l'esquena al món del porno, i quan hi recorrien ho feien atorgant a les pornoestrelles petites aparicions que no duraven més de quatre o cinc segons a la pantalla. Un exemple és l'escena de la festa a la piscina de *10, la dona perfecta* (1979), de Blake Edwards, on es pot veure unes quantes actrius porno de l'època, com ara Annette Haven, Candida Royalle, Serenna o Samantha Fox.

Temps durs per al cinema porno.

Els problemes arribarien anys després, quan va accedir a la presidència l'ultraconservador Ronald Reagan, irònicament un exactor de Hollywood. El primer signe que els temps estaven canviant el va protagonitzar la productora Columbia, quan va obligar Brian de Palma a prescindir de l'actriu porno Annette Haven per a un dels papers principals de *Doble cos* (1984), un dels primers films de la indústria nord-americana amb un argument que feia referència explícita al món de la pornografia. Haven va ser substituïda finalment per Melanie Griffith, encara que l'estrella del cinema X va assessorar l'a-

Ginger Lynn va ser una de les grans estrelles del porno als anys 80. També va ser una de les primeres a intentar ser acceptada per la indústria del cinema convencional.

leshores poc coneguda actriu en les escenes de sexe de la pel·lícula.

La croada reaccionària contra el *hard-core* provocaria, curiosament, el trànsit més profitós d'una actriu X al cinema convencional. Al juny del 1986, l'FBI va donar el colp d'efecte més publicitat per desprestigiar la indústria pornogràfica: la detenció de Traci Lords, acusada d'haver participat en més de setanta pel·lícules X quan encara era menor d'edat. Traci aprofità l'escàndol per obrir-se un futur en el cinema convencional. Primer, en subproductes de ciència-ficció, com

ara *Not of this earth* (1988), produïda pel rei dels baixos pressupostos Roger Corman. Més tard, saltaria definitivament a la fama gràcies a un film del provocador John Waters, *Cry Baby* (1990). “Abans de començar a rodar, Waters i jo parlàvem molt de la reputació que cadascú de nosaltres tenia a Hollywood –recorda Traci–, i el millor que em va dir va ser: ‘a tots dos ens soterraran prop de Divine. A la teua làpida posarà exestrella porno, i a la meua exmenjamerda i director de cinema dolent. Així és com sempre ens recordaran’.” La posterior carrera de Tra-

“Als actors porno mai no se'ns pren seriosament”

Amb 29 anys, Nacho Vidal (Mataró, 1973) s'ha convertit en un dels actors porno millor pagats del món. Més de set anys li ha costat arribar al cim. Lluny queden aquells temps difícils, a mitjan anys noranta, en què feia actuacions en directe dues vegades per dia a la sala Bagdad de Barcelona. Després eixiria en un bon grapat de pornos de baix pressupost rodats per José María Ponce, fins que Barcelona i l'estat espanyol li quedaren definitivament petits. Actualment, i amb més de cinc-centes pel·lícules a les esquenes, Nacho treballa assíduament als Estats Units, on produeix, dirigeix i interpreta les seues pròpies sèries de vídeos. De la mà de Patricia Ferreira, acaba de participar, per primera vegada, en un film convencional.

—Com valora la seua experiència en *El alquimista impaciente*?

—Positiva, molt positiva. He arribat a un públic que no em coneixia pel meu treball al porno. La pel·lícula funciona molt bé en taquilla, i la gent, fins i tot, em reconeix pel carrer i em demana autògrafs pel meu paper de mafiós rus.

—Com va sorgir la idea de participar-hi?

—Vaig conèixer Patricia Ferreira fa un any, a València, al lliurament dels premis de la cartellera *Turia*. Vam coincidir a l'ascensor i el meu aspecte era impressionant: la camisa oberta, una cadena, un Rólex, colrat pel sol... i anava amb dues actrius hongareses agafades del braç. Patricia es va quedar mirant-me i em va dir que jo era l'actor que havia estat cercant durant set mesos per a la seua pel·lícula.

Nacho Vidal (a la dreta), en companyia de Sophie Evans i Toni Ribas. Tots tres formen part de l'elit actual de la pornografia internacional. Nacho és el més desitjat pel cinema "normal".

“Per una escena de sexe guanyo fins a 2000 euros, i puc fer-ne quatre per dia. Al cinema convencional perd diners”

—Per a la creació del seu personatge, es va cenyir a les indicacions de Patricia o va aportar-hi coses de la seua col·lita?

—Gairebé tot ho he aportat jo. Patricia em va passar el guió i jo vaig donar vida al personatge de Vassily, un mafiós rus amb una certa tendresa. Em va ajudar una amiga que estudiava interpretació, i després Patri-

cia acabà polint-lo i el va enllestir al seu gust.

—Com va ser el rodatge?

—Va ser una experiència molt intensa. Tot l'equip va treballar durant uns quants mesos, encara que jo, com que el meu paper és curt, només vaig rodar cinc dies. Vaig haver d'afrontar escenes molt complicades, com una en què me'n vaig avall i he de

plorar. Em vaig concentrar com mai abans ho havia fet, i vaig pensar en la meua exdona per a emocionar-me i que em brollaren les llàgrimes.

—Es veu amb futur en el cinema convencional o no s'ha pres l'experiència massa seriosament?

—Tot allò que faig m'ho prenc molt seriosament. Que una estrella del porno com Nacho Vidal interprete pel·lícules convencionals és una estratègia de màrqueting, ven... En el futur, no sé si els directors em faran servir com a home objecte per a promocionar les seues pel·lícules o si realment comptaran amb mi per les meues aptituds dramàtiques.

—Els actors de porno no ho tenen gens fàcil a l'hora de fer una carrera fóra del circuit *hard*, per què?

—Pèrque mai no ens prenen seriosament. Als Estats Units, els actors de porno més populars com ara Nina Hartley o Ron Jeremy no han passat de fer aparicions molt breus en pel·lícules com *Killing Zoe* o *Orgazmo*. Se'ls prenen de conya. A Europa som més seriosos. Rocco va tenir un paper important en *Romance X*, i a Patrícia Ferreira tant li feia la meua condició d'actor porno; de fet, ni ho sabia quan em va oferir el paper. Els mitjans de comunicació són molt més professionals ací. Jo, per exemple, he estat portada en *El Mundo* i m'han dedicat un reportatge de set planes en el *Rolling Stone*. Als Estats Units, això és impensable. Són molt puritans.

—Des del punt de vista econòmic, val la pena interpretar pel·lícules convencionals?

—Per mi, sens dubte, no. No hi ha possible comparació. Jo guanyo per una escena de sexe entre 1.500 i 2.000 euros, i puc rodar-ne quatre per dia. Fes els comptes... Per a mi, el cinema convencional significa perdre diners. Tanmateix, com a mitjà publicitari, m'obre moltíssimes portes que abans tenia tancades. I això, ara per ara, m'interessa; finalment he decidit que viuré aquí, i ja m'estan construint una casa a Mataró.

—Té més projectes fóra dels circuits pornogràfics?

—El productor Miguel Perelló m'ha ofert un paper en la seua primera pel·lícula com a director, *Todas las mentiras*. També tenia previst interpretar un personatge en *Capitán Trueno*, de Juanma Bajo Ulloa, però a la fi el projecte no va reeixir. Segurament comptarà amb mi en el seu pròxim film.

—Quan fa porno, on treballa més a gust, a Europa o als Estats Units?

—Als Estats Units. Allí les xiques m'adoren. El 85% de les actrius que es dediquen al porno ho fan perquè els agrada el sexe, els encanta, i sempre volen rodar amb mi. Contràriament, a Europa, quan s'assabenten que rodaran una escena amb mi s'espanten i no les abelleix molt. Sempre em posen problemes.

—L'actor italià Rocco Siffredi comentava que, quan va arribar per treballar als Estats Units, la resta d'actors el miraven amb recel: el veien com algú que anava a llevar-los el treball. Li ha passat a vostè el mateix?

—Sí. Em veuen com a enemic. Quan vinc una temporada a Europa em diuen que no m'enyoraran, i ho diuen de debò! Em tenen enveja... Una vegada fins i tot aparegueren tres actors en un rodatge meu per estudiar la meua tècnica. Als Estats Units n'hi ha molts, d'actors, però la majoria són mediocres. Només salvaria el T. T. Boy.

—Ara dirigeix els seus propis vídeos X. Què és el que més li interessa del món de l'erotisme?

—Estic fascinat per capturar el moment, el moment real... potser filmaré xiques que no saben que les filme per veure com reaccionen. No m'agrada treballar amb un guió establert, m'estime més rodar la primera cosa que se'm passe pel cap i em suggerisca la xica. Les meues pel·lícules als Estats Units les distribueix New Sensations, i tinc algunes sèries com ara *Killer Pussy* o *Blowjob Impossible* que es venen molt bé. Als afeccionats els agrada la meua forma de concebre el sexe: directe, immediat i molt fort.

ci Lords inclou infinitat d'aparicions estel·lars en sèries televisives, como ara *Melrose place* o *McGyver*, una dotzena de pel·lícules de sèrie B, uns quants discos de música techno i petits papers en superproduccions com ara *Virtuosity* (1994) o *Blade* (1998).

No obstant això, l'escàndol de Traci Lords no va afavorir la diàspora d'estrelles del porno cap al cinema convencional. Només unes poques actrius, com ara Ginger Lynn, Teri Weigel, Madison, Kasha o Ashlyn Gere, han tingut fortuna diversa com a secundàries en pel·lícules de sèrie B. Rebatejada com Ginger Lynn Allen per a la seua trajectòria en els sempre complicats camins del cinema convencional, la indiscutible reina del porno de mitjan anys vuitanta es va veure obligada a acostar-se, durant més de tretze anys, amb papers d'escasa rellevància en títols com *Dr. Alien* (1989) o *Hollywood Boulevard* (1990), i contemplar com la seua aparició en el film *Skin deep* (1989), de Blake Edwards, era eliminada del muntatge final de la pel·lícula. La seua perseverança ha acabat donant-li fruits i, després de protagonitzar el videoclip *Turn the page* (2000), del grup de heavy Metallica, on encarnava una mare soltera que pateix maltractaments i treballa de nit com a *stripper*, li van oferir papers de més gruix. En el seu darrer film, *The independent* (2001), comparteix cartell amb Jerry Stiller y Johnny Rotten, del grup musical Sex Pistols.

També Ashlyn Gere, una de les millors actrius del circuit porno americà al començament dels noranta, ha aparegut en diversos episodis de telesèries tan populars com ara *X Files*. "És cert que els actors porno ho tenim ben magre a l'hora de fer el salt a Hollywood —reconeix Ashlyn—, hi ha productors molt hipòcrites que trien moltes actrius pel seu físic, sense tenir en compte si saben interpretar o no. I després les xiques no funcionen. És normal. Però també hi ha molta gent que ens mira amb recel, com si fórem especimens rars que han arribat al seu estudi de rodatge procedents del submón de la pornografia. No ens veuen amb bons ulls."

Una altra actriu llegendària del porno americà, la també realitzadora Veronica Hart, incideix en aquesta falsa moral que exhibeixen els productors cinematogrà-

Tant el semental italià Rocco Siffredi com la nord-americana Traci Lords han actuat fora del cinema per a adults. Però mentre que Rocco no ha abandonat el món del porno, Traci va renegar d'ell. En tot cas, ella mai no va ser acceptada en els cercles de Hollywood.

fic: "Vaig intervenir en uns quants rotatges tradicionals a mitjan anys vuitanta, i la gent em mirava com si fóra un animal en vies d'extinció. Xiuxiuejaven a esquenes meues i es reien de mi. Es creien liberals, però no eren més que uns hipòcrites."

El cinema X és moda. Dos fets trenquen aquesta dinàmica ben avançada dels noranta, quan el porno ja és un negoci fructífer i el seu espai està perfectament vedat lluny de la indústria cinematogràfica convencional. L'any 1997, el jove director nord-americà Paul Thomas Anderson roda *Boogie Nights*, una recreació dels orígens del cinema X com a indústria centrada en un personatge fugaçment inspirat en la figura del mític John Curtis Holmes. Per als papers protagonistes, Anderson va triar actors de Hollywood, com ara Mark Wahlberg, Burt Reynolds o Julianne Moore, però va reservar petits papers per a dos mites del porno, Nina Hartley i Veronica Hart, com a homenatge als millors temps del gènere. Una cosa semblant van fer aquell-mateix any Trey Parker i Matt Stone, els creadors de *South Park*, en *Orgazmo*, la hilarant

paròdia del món del porno en què participava Ron Jeremy al costat d'actrius i actors del *hard* com ara Chasey Laine, Shayla LaVeaux o Juli Ashton i, en papers més curts, Max Hardcore, Jeanna Fine, Melissa Hill, Jill Kelly i Serenity.

El cas de Ron Jeremy és atípic dins de la indústria del cinema X. Gràcies a l'enorme popularitat que s'ha guanyat al llarg de més de tres dècades protagonitzant pel·lícules X, aquest panxut actor s'ha convertit en un autèntic mite de la cultura *underground* nord-americana. La seua amistat amb personatges tan populars com ara el roquer Axl Rose, l'actor Charlie Sheen, el raper Ice T, i d'altres noms del *showbusiness* li han donat l'oportunitat d'intervenir en un gran nombre de llargmetratges comercials, com el *thriller* de John Frankenheimer *52, Pick up* (1986), la comèdia *Amb la poli al darrere* (1993), *Killing Zoe*, de Roger Avary, o la recent *Citizen Toxie: the Toxic Avenger 4* (2000), de la productora Troma. La fama de Jeremy és tan gran als Estats Units que, aquest mateix any, el realitzador Brian Berke ha dut la seua llicència vida a les pantalles de Hollywood en un *biopic* anomenat *Being Ron Jeremy*.

Rocco: el salt definitiu. Però el pas que va confirmar que un actor porno estava perfectament capacitat per a interpretar un paper dramàtic el va fer, a Europa, Rocco Siffredi, la gran estrella mundial del cinema X. Rocco va ser un dels protagonistes de *Romance X*, de Catherine Breillat, un film francès de l'any 1999, en què el semental italià encarnava un seductor llatí. L'èxit de Rocco en el cinema convencional es veuria prolongat, un any després, amb la polèmica *Boisemoi*, de Virginie Despentes i Coralie Trinh Thi, un film que vorejava la frontera del sexe explícit —per la qual cosa la seua distribució va patir grans dificultats— i en què intervenien les actrius porno Karen Lancaume i Raffaëla Anderson.

Aquesta pel·lícula va obrir el camí per a la conjunció del cine de sexe i el sexe en el cine. Més encara si ens adonem que, un any després, un director tan poc sospitos de pornògraf com Patrice Chereau va incloure escenes de sexe explícit en el seu film *Intimidad*. Un pas endavant cap a la normalització.

Paco Gisbert
Manuel Valencia